

1.AMAÇ

Bu prosedürün amacı: organik tarım belgelendirme prosesinin (başvuru, kontrol ve sertifikasyon idari ve teknik yönlerinin tanımlanması; bu sürecin Organik Tarımın esaslarını belirleyen 5262 sayılı Organik Tarım Kanununu; 18.08.2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına ilişkin Yönetmelik; TS EN ISO / IEC 17065:2012 Uygunluk değerlendirme – ürün, proses ve hizmet belgelendirmesi yapan kuruluşlar için şartlar; TS EN ISO 9001: 2009 Kalite Yönetim Sistemi- Şartlar Standardlarına göre; tarafsızlık ve gizlilik ilkelerine bağlı kalarak yürütülmesidir.

2.KAPSAM

Bu prosedür Organik Tarım Uygulamalarının kontrolü ve sertifikasyonu ile ilgili tüm aşamaları, bu aşamalardaki çalışmalarına dahil olan tarafları ve sorumluluklar da dahil bunların birbiriyle olan ilişkilerini kapsamaktadır.

3.SORUMLULUK

Bioland, müteşebbislere gerçekleştirilecek olan kontrol organizasyonlarından, kontrol planlarının hazırlanmasından Belgelendirme Sorumlusu sorumludur. Müteşebbislerde gerçekleştirilecek olan habersiz saha ve kısa ihbar kontrollerinin periyodunun belirlenmesinden, adres, ünvan, kapsam değişikliği ve yeniden sertifikalandırma başvurularının alınmasından Genel Müdür, Şirket Müdürü ve ataması yapılan Kontrolör mesuldür. Kalite Yönetim Sistemi kapsamında Kontrollerin değerlendirilmesi ve müteşebbisin sertifikalandırılmasının tamamlanması sertifikelerin görevidir.

4.TANIMLAR

Bakanlık: TC Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı.

Bakanlık kayıt sistemleri: Bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri yetiştiricilik faaliyetleri ile işletmeyi kayıt altına almak üzere Bakanlık tarafından oluşturulan ilgili kayıt sistemleri.

Çiftçi kayıt sistemi (ÇKS):Tarımsal Desteklemelerin, izlenebilir, denetlenebilir, raporlanabilir ve sorgulanabilirliğinin sağlanması; doğru ve sağlıklı değerlendirilmelerin yapılabilmesi, çiftçi bilgilerinin merkezi bir veri tabanında toplanmasını zorunlu kılan bir kayıt sistemi.

Koyun Keçi Kayıt Sistemi (KKKS):02/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine göre hayvanların kayıt altına alındığı veri tabanı.

Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan müteşebbis, arazi, ürün, hayvansal üretim, su ürünleri üretimi ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanı.

Tarım Bilgi Sistemi (TBS) : Bakanlık bilgi sistemlerini bir araya toplamayı amaçlayan bilgi sistemi.

Türkvet:2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği çerçevesinde oluşturulan ve işletmelerin, yetiştiricilerin ve sığır cinsi hayvanların kimlik bilgilerinin kayıt altına alındığı veri tabanı.

Belgelendirme programı: Organik tarımda belgelendirme için mevzuat ve standart tarafından belirlenmiş olan şartların doğrulanması için dokümanlar kullanılarak uygulanan belgelendirme sistemi(plan) .

Belgelendirme şartı: Belgelendirmenin yapılabilmesi ve sürdürülmesi için mevzuat ve standart tarafından belirlenmiş olan ve BIOLAND ile Müteşebbis tarafından yerine getirilecek hususlar.

Biyolojik mücadele: Bitkide zararlı, hastalık ve yabancı otlara karşı diğer canlı organizmaların kullanılmasıyla, zararlı etmenin ekonomik zarar seviyesinin altında tutulabilmesi için yapılan mücadele.

Biyoteknik yöntemler: Hedeflenen zararlı türlere karşı, tuzak ve tuzak sistemleri, feromonlar, cezbediciler, uzaklaştırıcılar, böcek gelişme düzenleyicileri, beslenmeyi ve yumurtlamayı engelleyiciler kullanılarak yapılan mücadele.

Çalışma izni: Bu Yönetmeliğe göre çalışacak kontrolör, sertifikeler ile yetkilendirilmiş kuruluşlara Bakanlık tarafından verilen izin.

Çalışma talimatı: İlgili alanlara bağlı olarak personelin ve komite üyelerinin o alanla ilgili olan işi nasıl yapacaklarını detaylı olarak anlatmak için hazırlanmış dokümanlar.

Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresinde tarımsal üretim yapan müteşebbis.

Danışman:Organik tarımın yürütülmesinde bilgi ve deneyim sahibi olup; üretici, üretici örgütü veya müteşebbislere teknik işlemler için bilgi sağlama ve uygulamada yardımcı olan kişi.

Değerlendirme: Uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin seçim ve belirleme işlemlerinin birleşimidir.

Denetim: Organik tarım faaliyetlerinin, ilgili Yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığını tespit etmek amacıyla, yetkilendirilmiş kuruluşlar, işletmeler ve müteşebbisler ile kontrolör ve sertifikelerinin, Bakanlık veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi verilen kuruluşlarca yapılan her türlü çalışma.

Düzeltilici Faaliyet: Tespit edilen uygunsuzluğun veya istenmeyen durumun nedenlerinin giderilmesi.

Düzeltilme: Tespit edilen uygunsuz durumunu elimine etmek için gerçekleştirilmiş faaliyet.

Geçiş süreci: İlgili Mevzuat hükümlerine göre faaliyete başlanmasından, ürünün organik olarak sertifikalandırılmasına kadar geçen dönem.

Hizmet:Müşteri ile gerçekleştirilen en az bir faaliyetin soyut olan çıktısı.

İşletme: Yetkilendirilmiş kuruluşun kontrolü altında, söz konusu kuruluşlarla sözleşme yapılması suretiyle organik ürün üretilen, işlenen, depolanan ve pazarlanan yerler.

İzleme: Bir dizi planlı inceleme ve ölçüm yaparak kontrol önlemlerinin tasarlanmış şekilde yürüyüp yürümediğini belirlemek.

Kalite El Kitabı: Bir kuruluşun kalite yönetim sistemini belirleyen ana doküman.

Kalite Sistemi: Kalitenin mutlak gereklerine cevap verebilecek bir organizasyon kapasitesini gösterebilen çalışma prosedürü ve metodlarının uygulamaya konulduğu sistem.

Kalite Yönetim Sistemi (KYS): Bir kuruluşun kalite bakımından idare ve kontrol için gerekli yönetim sistemi.

Kanun:5262 Sayılı Organik Tarım Kanunu.

Komite:Bir konuda faaliyet yürütmek için birden fazla kişi tarafından oluşturulan gurup.

Kontrol kuruluşu: Organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek üzere, Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler.

Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu: Organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşmaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek ve sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler.

Kontrol: Organik tarım faaliyetlerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılıp yapılmadığının belirlenmesi, düzenli kayıtların tutulması, sonuçların rapor edilmesi, gerek görülmesi halinde ürünün organik niteliğinin laboratuvar analizleri ile test edilmesi.

Kontrolör: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına veya kontrol kuruluşu adına, organik tarım faaliyetlerinin her aşamasının ilgili mevzuata göre uygulanmasını kontrol etmek üzere, Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişi.

Konvansiyonel tarım: Organik tarım faaliyetleri dışındaki tüm tarımsal faaliyetler.

Konvansiyonel ürün: Konvansiyonel tarım metotları ile üretilmiş ürün.

Müşteri: Sunulan hizmetlerden yararlanan ve etkilenenler.

Müşteri Memnuniyeti: Hizmet şartlarının yerine getirildiğinin, müşteri tarafından algılanan memnuniyet derecesi.

Müteşebbis: Organik tarım faaliyeti yapan gerçek veya tüzel kişi.

Organik girdi: Organik tarım faaliyetlerinde kullanılan materyal.

Organik ürün: Organik tarım faaliyetleri esaslarına uygun olarak üretilmiş ham, yarı mamul veya mamul haldeki sertifikalı ürün.

Organik bitkisel üretim: İnsan gıdası, hayvan yemi, bitki besleme, çoğaltım materyali elde edilmesi, hammaddesini tarımdan alan sanayilere organik hammadde temini, tıbbi ve bilimsel amaçlarla her aşaması Yönetmeliğe göre üretilen, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kontrol edilen ve sertifikalandırılan üretim faaliyeti.

Organik hayvansal üretim: Damızlık hayvan veya sperma kullanılarak hayvan üretilmesi, hayvansal ürünlerden insan gıdası ile hayvan ve bitki besleme ürünleri üretilmesi, hammaddesini tarımdan alan sanayilere ve bilimsel çalışmalara organik hammadde temini, her aşaması Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kontrol edilen ve sertifikalandırılan üretim faaliyeti.

Organik Sertifika: Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, organik ürünün ve organik girdinin mevzuata uygun olduğunu gösteren belge.

Organik Sertifikasyon: Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, organik ürünün ve girdinin mevzuata uygun olarak belgelendirilmesi.

Organik su ürünleri üretimi: Denizler, iç sular ve çiftliklerde organik tarım metotları kullanılarak balık, deniz yosunu, sünger, yumuşakça, kabuklu ve su memelileri ile bunlardan imal edilen ürünlerden insan gıdası, stok takviyesi ve tarıma dayalı sanayide kullanılacak hammadde temini, sportif, tıbbi ve bilimsel amaçlarla her aşaması Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş kuruluşun denetiminde edilen ve sertifikalandırılan üretim faaliyetleri.

Organik tarım faaliyetleri: Toprak, su, bitki, hayvan ve doğal kaynaklar kullanılarak organik ürün veya girdi üretilmesi ya da yetiştirilmesi, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplanması, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama, taşıma, pazarlama, ithalat, ihracat ile ürün veya girdinin tüketiciye ulaşmaya kadar olan diğer işlemler.

Organik tarım metodu: Organik tarım uygulamaları esnasında yapılması gereken bilimsel ve teknik uygulamaların tamamını veya bölümlerin her birisi.

Organik ürün etiketi: Organik ürün veya ambalajı üzerinde yer alan, ürünü tanıtan veya içindekini belirten herhangi bir kelime, detay, ticari marka, tescilli marka, paket üzerinde yer alan resim sembol, doküman, ilan, tabela veya tasma gibi her türlü yazılı ve basılı bilgi ve materyal.

Organik ürün logosu:18.08.2010 tarihli ve 27676 sayılı Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına ilişkin Yönetmeliğin Ek-10 bölümünde yer alan basılı işaretler.

Organik Tarım Komitesi (OTK): Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde yer alan kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarının başvurularını değerlendiren, çalışma izni veren, denetimlerini yapan ve ulusal organik tarım politikalarına yön veren birim.

Prosedür: Aktiviteler ile ilgili tüm fonksiyonları kapsayan, bunlarla ilgili neler yapılacağını ve bunlardan sorumlu kişi ve grupları tanımlayan, işlerle ilgili kriterleri belirleyen dokümanlar.

Proses: Girdileri çıktılara dönüştüren birbirleriyle ilgili veya birbirini etkileyen faaliyetler kümesi.

Sertifiker: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu adına, kontrolü tamamlanmış ürünün veya girdinin organik olduğunu onaylamak üzere, Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişi.

Sertifikasyon kuruluşu: Tüm kontrolleri tamamlanmış organik ürün veya girdiyi, kontrol kuruluşunun yaptığı kontrol ve bu kontrole ilişkin bilgi ve belgeler ile gerek duyulan hallerde yaptıracağı analizlere dayanarak sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler.

Tarafsızlık: Nesnelliğin varlığı.

Üretici örgütü: Organik Tarım faaliyetini gerçekleştirmek üzere tüzel kişilik olarak bir araya gelen üretici organizasyonları, müteşebbis.

Üretici: Mal sahibi, kiracı, yarı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresinde tarımsal üretim yapan müteşebbis.

Yetkilendirilmiş kuruluş: Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu, kontrol kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler.

Yönetmelik (Organik Tarım Yönetmeliği) : 18.08.2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik.

5. Uygulama

5.1. Belgelendirme Başvurusu

Organik tarım faaliyetlerinde bulunmak isteyen müteşebbisin BİOLAND 'in WEB sayfasında bulunan **PR01-FR01 Organik Tarım Başvuru Formu** doldurur, yer alan belgeler ve dokümanlar ile birlikte yazılı olarak başvurur. Müteşebbis kuruluşumuz ile yaptığı yüz yüze görüşmeler sırasında da yazılı olarak başvurabilir. Bu başvuru ile TR Organik Tarım faaliyetlerini Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ve BİOLAND standardına uygun olarak yapacağını taahhüt eder.(**PR01-S01 Organik Tarım Denetim ve Belgelendirme Sözleşmesi / Ek-A**) Başvuru formu (**PR01-FR01 Organik Tarım Başvuru Formu**) ile şu bilgileri verir.

- Belgelendirilecek ürün/ürünler
- Müteşebbisin belgelendirme istediği standart
- Müteşebbisin iletişim bilgileri, işletmenin konumu, proses ve işlemlerin önemli yönleri

- Başvurunun yapıldığı ile ilgili müteşebbisin faaliyetleri, insan ve teknik kaynakları varsa, daha büyük bir tüzel kişilik içerisinde fonksiyonları varsa organizasyon şeması ve müteşebbis fonksiyonları ile ilgili bilgiler
- Şartlara uygunluğu etkileyen ve müteşebbisin kullandığı dış kaynakla ilgili bilgiler. Müteşebbis, belgelendirilen ürün /ürünler için kendisi dışında tüzel bir kişilik/ -ler belitmişse ve etkin bir gözetim için gerekli olması durumunda BİOLAND ilgili tüzel bir kişilik/ -ler üzerinde sözleşmeye dayalı uygun kontrol mekanizmaları oluşturmaya çalışır.
- Daha önce bir Kontrol ve Sertifikasyon kuruluşunda belgelendirilmişse, bu belgelendirme ile ilgili (cezai yaptırımlar da dahil)-bilgiler
- Aynı ürün çeşidinin organik ve konvansiyonel olarak üretimini veya işlemlerini yaptığı bilgisi (paralel üretim)

5.2. Başvurunun Gözden Geçirilmesi ve Değerlendirilmesi

*Başvuru Formu BİOLAND' e ulaştığında, kuruluşumuz **PR01-FR02 Başvuru Gözden Geçirme Formu** nu doldurarak, müşteri başvurularını Belgelendirme Sorumlusu tarafından incelenip değerlendirme faaliyetlerinin tamamını gerçekleştirebilecek yeterlilik ve imkana sahip olduğunu güvence altına almak için, elde edilen bilgilerin gözden geçirir. Gözden geçirmede esas alınan ana kriterler, başvurusu yapılan arazinin, işletmenin veya tesisin organik tarım faaliyetlerine uygun olup olmadığı, paralel üretimin yapılıp yapılmadığı, kuruluşumuzun istenilen kapsamda yeterliliğinin ve kaynağının olup olmadığı ve başvuru ile birlikte verilen belgelerin tamam olup olmadıklarıdır. Eğer verilen belgelerde eksiklik varsa başvuru sahibi ile iletişime geçilerek tamamlanmaya çalışılır.*

Belgelendirme Sorumlusu değerlendirmede incelediği diğer kriterler ise şunlardır.

- Müteşebbisin verdiği ürünle ilgili bilgi ve belgelerin belgelendirme prosesinin gerçekleştirilmesi için yeterliliği
- İlgili standartlar ve normatif dokümanlarla ilgili mutabakat dahil, müteşebbis ile BİOLAND arasında bilinen her türlü anlayış farkının çözümlendiğini,
- İstenen belgelendirme kapsamının tanımının yapıldığını,
- Değerlendirme faaliyetlerinin tamamının gerçekleştirilmesi için araçların mevcut olduğu,
- Dış kaynağa (=taşeron) gereksinim olup olmadığı. Eğer varsa belgelendirme faaliyeti için gerekli uzmanlığın o kuruluş bünyesinde mevcut olması. Dış kaynağın saptanması ve planlaması Dış kaynak ile ilgili ayrıntılı bilgi **PR02 Taşeron Seçim Prosedürü** 'nden alınabilir.

Müteşebbisin belgelendirme talebi, BİOLAND 'in daha önceden deneyimi olmadığı bir ürün tipini veya normatif dokümanı veya belgelendirme programını içerirse, BİOLAND bu

belgelendirmeyi yapmaz. BİOLAND herhangi bir yeterlilik veya imkan eksikliğinin bulunduğu belgelendirme faaliyetleri için yapılan belgelendirme talebini reddeder.

BİOLAND müteşebbise veya diğer müteşebbislere verilmiş olan mevcut belgelendirme/ belgelendirmelere atıf yapar. Müteşebbis tarafından istenmesi durumunda, faaliyetleri yerine getirmeme gerekçelerini sunar.

Belgelendirme Sorumlusu başvuru sözü geçen kriterleri karşılıyorsa başvuru yapan müteşebbise kontrol ve sertifikasyon hizmetleri için bir teklif vermeye karar verir. Teklif verilmesi uygun görülmeyen başvurularda, Şirket Müdürü /Belgelendirme Sorumlusu müteşebbis ile iletişime geçer ve başvurunun neden red edildiğini gerekçeleri ile bildirir.

5.2.1 Teklif Verilmesi

Organik Tarım Metodu ile üretim/ işleme yapmak isteyen, kendilerine teklif verilmesi uygun bulunan müteşebbis/işletmelere verilecek teklifin fiyatlandırılması **PR01-TLM02 Ücretlendirme Talimatına** göre yapılır.

Teklif esas olacak veriler hazırlandıktan sonra Şirket Müdürü veya yönetim temsilcisi, **PR01-TLM02 Ücretlendirme Talimatı** nda belirtilen fiyat listesine göre ve **PR01-FR03 Denetim ve Belgelendirme Fiyat Teklifi Formu** doldurarak teklifi hazırlar ve müteşebbise gönderir veya elden verir.

Teklif verildikten sonra, örneğin kapsam genişletmesi gibi bir durumda, teklifte herhangi bir değişiklik veya ekleme yapılması gerektiğinde, Teklif 01'den başlayarak revizyon numarası verilerek yeniden düzenlenir. Eğer müteşebbis ile yüz yüze sözleşme görüşmeleri sırasında üzerinde anlaşılan belgelendirme ücreti BİOLAND ın teklif ettiği ücretten farklı olursa **PR01-FR03 Denetim ve Belgelendirme Fiyat Teklifi Formu** 'ndaki eski ücretin üzeri çizilir ve yeni ücret yazılarak müteşebbis ile karşılıklı imzalanır.

5.3 Sözleşme Yapılması

Belgelendirme teklifinin müteşebbis tarafından onaylanmasından sonra, kendisi ile sözleşme imzalanır. BİOLAND ile Müteşebbis veya İşletme arasında yapılan sözleşme Organik Tarım faaliyetlerinin **TR Organik Tarım faaliyetlerini Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik** hükümlerine ve BİOLAND 'e göre yapılacağını belirleyen yazılı anlaşmayı ifade eder.

Yapılan sözleşmede tarafların hakları ve sorumlulukları, sertifika ve logo kullanım kuralları, alınan şikayetlerin ve düzeltici faaliyetlerin bildirilmesi gerektiği ve mevcut yönetmeliğe aykırı faaliyette bulunulması veya taraflar arasında anlaşmazlıkların ortaya çıkması durumlarında, uygulanacak işlemler ile gerekli hallerde başvurulması amacıyla mahkeme yeri belirtilir. Sözleşmeyi Şirket Müdürü veya Yönetim Temsilcisi tarafından yetkilendirilmiş kişi imzalayabilir.

PR01-S01 Organik Tarım Sözleşmesi ve PR01-FR03 Denetim ve Belgelendirme Fiyat Teklifi Formu 2'şer nüsha olarak BİOLAND yetkilisi ve aynı şekilde müteşebbis

adına imza yetkisi bulunan kişi tarafından imzalanır. **PR01-FR01 Organik Tarım Başvuru Formu, PR01-FR03 Denetim ve Belgelendirme Fiyat Teklifi Formu, PR01-S01 Organik Tarım Denetim ve Belgelendirme Sözleşmesi** ve Kapsama göre PR01-S01-Ek-B Organik Tarım Bitkisel Üretim Sözleşmesi, PR01-S01-Ek-C Organik Tarım Ürün İşleme ve İşletme Sözleşmesi, PR01-S01-Ek-D Organik Tarım Hayvancılık Sözleşmesi sözleşmenin ekleri olarak akit edilir.

Karşılıklı olarak 2'şer nüsha imzalanan **PR01-S01 Organik Tarım Denetim ve Belgelendirme Sözleşmesi ve Ek-A** nin birer nüshaları ile **PR01-FR04 Organik Tarım Ürün İşleme ve Ürün İşletme Kontrol Planı Formu, PR01-FR05 Organik Tarım Bitkisel Üretim Kontrol Planı Formu, PR01-FR06 Organik Tarım Hayvansal Üretim Kontrol Planı Formu** müttesebbis verilir. Ayrıca müttesebbis her yıl ocak ayı içerisinde doldurup BİOLAND' e göndermek zorunda olduğu **PR01-FR07 Organik Tarım Üretim Planı Formu** verilir. Üretici organik tarım faaliyetlerini kendi istediği şekilde örneğin küçük bir deftere kayıt edebilir. Önemli bu kayıtların kayıtların kontrolü sırasında kontrolöre göstermesidir. **PR01-S01 Organik Tarım Sözleşmesi ve PR01-FR03 Denetim ve Belgelendirme Fiyat Teklifi Formu'** nin birer nüshası ve **PR01-FR01 Organik Tarım Başvuru Formu** 'nun müttesebbis dosyasına konur.

Müttesebbis, Organik Tarım faaliyetini bireysel olarak yapabildiği gibi, üretici grubu ile de yapabilir. Eğer bir üretici gurubu yürürlükteki Yönetmeliğe göre, grup çatısı altında bir araya gelirlerse, BİOLAND proje sahibi/ lideri (birlik, kooperatif, ZOB vb.) ile yukarıda anlatıldığı gibi sözleşme yapar. proje sahibi/ lideri ise üretici gurubundaki her müttesebbis ile **PR01-S02 Organik Tarım Denetim ve Belgelendirme Grup Sözleşmesi Formu** 'nu kullanarak ayrı ayrı sözleşme imzalar ve yapılan sözleşmelerin bir fotokopisini BİOLAND'e verir

5.3.1 Müttesebbisin fason hizmetler yaptırması halinde

Müttesebbis; aracı tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek ve tüzel kişi ile de sözleşme yapar. İşlenmiş yem ve gıda üreten müttesebbisler veya fason işleyiciler kritik işleme basamaklarının sistematik tanımlamasını yapan uygun prosedürler oluşturarak ürünlerin organik üretim kurallarına uygunluğunu garanti etmek zorundadır. Organik ürünün işlenmesi ve depolanması sırasında yönetmeliğe uygun olmayan ürünlerle karışma ve bulaşmasını engelleyen prosedürler de oluşturmalıdır. Özetle müttesebbisin fason hizmetler aldığı tesislerin, işleyicilerin, kullanılan girdilerin de organik tarım sisteminde ve belgelendirilmiş olmaları gerekir. Aksi durumda fason hizmet veren işletmelerin de BİOLAND e veya bir başka KSK' tarafından belgelendirmeleri zorunludur

Organik Tarımda yeni sözleşme yapılan müttesebbisler, sözleşme tarihinden itibaren 45 gün içinde BİOLAND tarafından verilen kod numarası, müttesebbis listesi, arazi yer ve büyüklüğü, ürün adı ve miktarı, işletme adı ve organik faaliyet bilgileri ile Bakanlığın Organik Tarım Bilgi Sistemine kayıt edilir.

Sözleşmeler ve teklifler, kuruluşa ait her türlü sertifikasyon dokümanları ve müteşebbis ile yazışmalar, müteşebbise özel açılan dosyada muhafaza edilir. Dosyalama ve muhafaza sorumluluğu Şirket Müdürü'ne veya Kalite Yöneticisi veya ikisinden birinin görevlendirdiği bir çalışana aittir.

5.4 Kontrol

BİOLAND Kontrol (Değerlendirme) işlemini Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 33, 34, 35 ve 36. Maddelerinde verilen esaslara göre yürütür ve buna göre sistemini kurmuştur.

5.4.1 Kontrolün Esasları

Kontrolde belgelendirme kapsamı ile ilgili Yönetmelik kıstasları ele alınarak müşterinin yapmış olduğu çalışmaların ve üretimin uygunluğu doğrulanır veya varsa uygunsuzlukları tespit edilir. Kontrol; yazılı belgeleri, planları, defterleri, raporları, kayıtları, ; arazi, işletme ve depo gibi kritik kontrol noktaları ve gözlemleri içerir.

Kontrol çalışmasında genel olarak:

- Faaliyetin ilgili yönetmeliğe uygunluğu,
- Organik üretim sistem planı ve diğer kayıtların ve verilen bilgilerin doğruluğu,
- Ürün ve işlenmiş ürünlerden numune alınıp analiz edilerek yasaklı madde veya metot kullanımının tespiti,
- Organik Tarımda zorunlu olmamakla birlikte Müteşebbis tarafından işletiliyorsa, Kalite Yönetim Sisteminin işlerliği,

gözden geçirilir.

Kontrol çalışması bizzat BİOLAND adına Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Kontrolörler tarafından yürütülür. Kontrol çalışması planlanan ve kontrol tarihinde mutabık kalınan müteşebbis kontrol için aşağıda sıralanan hususlarda hazırlıklı olmalıdır. Müteşebbislerin, yaptıkları organik faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri, BİOLAND'a vermeleri ve işletmesinde bulundurmaları Yönetmelik hükmüdür. BİOLAND gerek görmesi halinde müracaatta alınan bilgileri doğrular.

Kontrol işlemi, Müteşebbisin yazılı belgeleri, planları, defterleri, raporları, kayıtları, arazi, işletme ve depo gibi kritik kontrol noktaları ve gözlemleri içerir. Müteşebbis tarafından aynı alanda birkaç ünitenin işletilmesi halinde, organik olmayan ürünlerin üretildiği üniteler ve depoları da kontrol işlemine tabidir.

BİOLAND, tüm müteşebbisleri yılda en az bir defa kontrol eder; kontrol ziyaretlerinin en az % 10'unu habersiz yapar.

Risk kategorisi ile uyumlu şekilde sözleşme altındaki tüm müteşebbislerin en az % 10'una, önceden haber vermeksizin önceki kontrollerin sonuçlarını, ilgili ürünlerin miktarları ve ürünlerin değiştirilmesi riskini de hesaba katarak organik üretim kurallarına karşı uygunsuzlukların bulunma riskini ölçmeyi temel alan ek rastgele kontrol ziyaretleri düzenler.

BİOLAND Organik tarım faaliyetlerinde, faaliyetin özelliğini dikkate alarak Yönetmelik şartlarına uyumda muhtemel riskleri ve uyumu tespit için Kritik Kontrol Noktalarını belirlemiştir. Ayrıca risklerin olasılık ve şiddetlerini dikkate alarak risk analizini yapmış, uygunsuzlukların tespiti halinde uygulanacak yaptırımları da dikkate alarak bunu **PR03-PL01 Yaptırım Kategorileri Planı**nda dokümanete etmiştir. Kontrol ve Sertifikasyon kapsamı dikkate alınarak bu tablo ile uyumlu Kontrol Formları hazırlanmıştır. Müteşebbisler için belgelendirme kapsamı çerçevesinde hazırlanmış Kontrol Formu / Formları içeriği dikkate alınarak bir kontrol planı hazırlanacaktır. Ancak kontrol esnasında tespit edilecek riskler haberli veya habersiz yıllık kontrol ve ziyaretlerin sayısını ve süresini belirler.

5.4.2 Kontrolün planlanması, kontrolör atama

*BİOLAND, Müteşebbisle sözleşme imzaladıktan sonra bilgileri OTBİS' e kaydeder ve ilk kontrolü yapmayı hedefleyerek planlama yapar. BİOLAND **PR01- PL01 Organik Tarım Yıllık Kontrol Planı** nı hazırlarken müteşebbislerden gelen **PR16-FR01 Uzaktan Kontrol Başvuru Formu** da dikkate alarak kontrol planını oluşturur. Planlanan kontroller **PR01- PL01 Organik Tarım Yıllık Kontrol Planına** işlenir, kontrolü yapacak kontrolör belirlenir. Yıllık Kontrol planı düzenlenirken kontrolörlerin Yönetmelikle belirlenen yıllık denetim kotaları (Bir kontrolör takvim yılı içerisinde üretici grubu içerisindeki müteşebbisler de dâhil, yıllık en fazla sekiz yüz müteşebbisin faaliyetini kontrol eder. Bir kontrolörün yılı içerisinde yapmış olduğu kontrollerin ortalaması en fazla on müteşebbis/gündür.) dikkate alınır.*

BİOLAND müteşebbisin kontrolü için yıllık kontrol planına göre kontrolör atanır. Kontrolör ataması Belgelendirme Sorumlusu tarafından veya Şirket Müdürü tarafından yapılır. Atanan kontrolör; kontrolünü yapacağı müteşebbis ile son iki yıldaki ilişkilerini gözden geçirir ve kontrole gitmesinde bir engel yoksa görevi kabul eder. Bu hizmeti yürütmede tarafsızlık açısından bir sorunun olması halinde kontrolör bunun için açıklama yaparak görevi iade eder. Mücbir sebepler (Müteşebbisin kabul etmemesi, çıkar çatışması, şikayet, iş yükü vb) dikkate alınarak yıllık kontrol planında tefrik edilmiş kontrolörden başka bir kontrolör görevlendirilebilir.

PR01-FR04 Organik Tarım Ürün İşleme ve Ürün İşletme Kontrol Planı Formu - PR01-FR05 Organik Tarım Bitkisel Üretim Kontrol Planı Formu- PR01-FR06 Organik Tarım Hayvancılık Kontrol Planı Formu kontrolör tarafından düzenlenir ve Kontrolör görevlendirme formuna eklenir. Her iki form Belgelendirme Sorumlusu tarafından Müteşebbise gönderilir ve / veya telefonla kontrolör, kontrol tarihi ve kontrol programı için müteşebbisin onayı alınır. Müteşebbisin yazılı onayının alınmadığı durumlarda açılış toplantısında onay işlemi tamamlanır.

Belgelendirme Sorumlusu kontrolöre o kontrolle ilgili doküman ve numune alımında gerekli olan malzemeyi (plastik torba, klips, mühür pensi, vb) teslim eder.

5.4.3 Kontrolün gerçekleştirilmesi

BİOLAND Kontrolörleri kontrol çalışmalarını ellerindeki kontrol planına göre sürdürürler. BİOLAND, risk noktalarını dikkate alarak kontrol işlemlerinde kullanmak üzere

PR01- FR08 Organik bitkisel üretim kontrol formu, PR01-FR09 Organik Ürünlerin İşlenmesi, Ambalajlanması, Etiketlenmesi, Depolanması, Taşınması Ve Pazarlanması Kontrol Formu, PR01-F10 Organik Hayvancılık (Kanatlı) Kontrol Formu ,PR01-FR11 Organik Hayvancılık (Büyükbaş - Küçükbaş) Kontrol Formu, PR01-FR12 Organik Arıcılık Kontrol Formlarını, PR01-FR13 Organik Doğadan Toplama Kontrol Formu hazırlamıştır.

5.4.3.1 Açılış toplantısı

Kontrol planı çerçevesinde yapılacak açılış toplantısı, müteşebbisin katılımı esas olmakla birlikte; yasal temsilcilerinin katılımı ile yapılabilir. Ancak yasal temsilcinin konuyu bilmesi gereklidir. Açılış toplantısına katılanlar **PR01-LS01 Kontrol Çalışmasına Katılanlar Listesi** ile kayıt altına alınır.

Açılış toplantısında kontrol çalışmasının mahiyeti anlatılır, Sözleşme, kapsam, kontrol planı, kontrolün sağlıklı yürütülmesi için şartlar ve gerekliyse alınacak ön tedbirler vb hususlar konuşulur. Toplantıda, başvuruda BİOLAND'a sunulan bilgi ve dokümanlardan (adres, iletişim bilgileri, varsa müteşebbis şartlarındaki değişiklikler vb.) doğrulamaları yapılır. Kontrol çalışması hususunda anlayış farklılıkları ortadan kaldırılır. Açılış toplantısında elde edilen bilgiler ilgili kontrol formu ile kayıt altına alınır.

5.4.3.2 KYS, Doküman ve kayıtların kontrolü

Uygun bir çalışma ortamında (Müteşebbis yürütüyorsa Kalite Yönetim Sistemi) doküman ve kayıt kontrolü yapılır.

BİOLAND, kontrol işlemini Organik tarım Yönetmeliğinin 34, 35, 36. Maddeleri ve TS EN ISO/IEC 17065 Standardı esaslarına göre yürütür. Müteşebbis Anlaşmaya varılan kontrol tarihi öncesinde kontrol için aşağıda sıralanan hususlarda hazırlıklı olmalıdır. Müteşebbislerin, yaptıkları organik faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri işletmesinde bulundurmaları ve talep edildiğinde BİOLAND'a vermeleri ve Yönetmelik hükmüdür. BİOLAND gerek görmesi halinde müracaatta alınan bilgileri doğrular. Bunlar:

- 1) İşletmenin adı, adresi, kapasite bilgileri, hukuki durumuna ait bilgi ve belgeler, sözleşme tarihi, imzalanan sözleşme metni, organik tarıma geçişin başladığı tarih, sözleşme tarihine kadarki arazi geçmişine ait bilgiler,
- 2) Faaliyet alanı,
- 3) İşletmede daha önce uygulanan üretim metodu,
- 4) İşletmenin ve işletme binalarının planları,
- 5) Arazi parselleri veya alana dair tüm plan ve krokiler,
- 6) İşletmenin mevcut makine ve ekipman donanımı,
- 7) İşletmenin konumu, kullanılan depoların tanımı ve amaca uygunluğu,
- 8) Ürün münavebe planı,
- 9) Kullanılacak tüm girdilere ait kayıt defterleri,
- 10) İşletmenin malları, dışarıdan satın alınan malları içeren alım ve satım defterleri,
- 11) Ürün çıkış planı, ürünün niteliği, stok durumu, miktarı, ambalajlama şekli ve materyali,
- 12) Ambalajlarda kullanılan etiketler, logo kullanımı konusundaki izinler,

- 13) Orman alanlarından ve doğadan ürün toplanması durumunda, alana ait bütün tanımlamalar, resmi izinler ile alana yapılan tüm teknik müdahaleler, afetler, karantina tedbirleri,
- 14) Faaliyet alanı ile ilgili bilgileri kapsayan organik tarıma geçiş ve üretim planları,
- 15) Faaliyetler ve ürünler konusunda alınan şikayetler ve bu şikayetlerin değerlendirildiğine dair kayıtlar.
- 16) İç ve dış denetim kayıtları.

5.4.3.3 Üretim alanları ve tesislerin kontrolü

Kontrol işlemi; arazi, işletme ve depo, yaşam alanları gibi kritik kontrol noktaları ve gözlemleri içerir. Müteşebbis tarafından aynı alanda birkaç ünitenin işletilmesi halinde, organik olmayan ürünlerin üretildiği üniteler ve depoları da kontrol işlemine tabidir.

5.4.3.4 Gözetim (Habersiz Kontrol)

*BİOLAND, Organik Tarım Yönetmeliği ve Standardın bu konudaki hükümlerini dikkate alarak; **PR01-TLM03 Habersiz Denetim Risk Analiz Talimatı** nı hazırlar. Risk değerlendirmesi sonucuna göre (**PR01-FR14 Bitkisel Organik Risk Değerlendirme Formu, PR01-FR15 Hayvansal Organik Risk Değerlendirme Formu, PR01-FR16 Ürün İşleme ve Ürün İşletme Organik Risk Değerlendirme Formu, PR01-FR17 Genel Risk Değerlendirme Formu PR01-FR18 Müşteri Habersiz Denetim Değerlendirme Formu**), haberli veya habersiz yıllık kontrol ve ziyaretlerin yoğunluğunu belirler.*

- a) Tüm müteşebbisleri yılda en az bir defa kontrol eder; kontrol ziyaretlerinin en az % 10'unu habersiz yapar.
- b) Risk kategorisi ile uyumlu şekilde sözleşme altındaki tüm müteşebbislerin en az % 10'una, önceden haber vermeksizin önceki kontrollerin sonuçlarını, ilgili ürünlerin miktarları ve ürünlerin değiştirilmesi riskini de hesaba katarak organik üretim kurallarına karşı uygunsuzlukların bulunma riskini ölçmeyi temel alan ek habersiz kontrol (Gözetim denetimi) düzenler.

Habersiz kontrollerde normal kontrol çalışmalarının tüm safhaları uygulanır.

Habersiz kontrollerde; kontrolden en fazla kırk sekiz saat öncesinde müteşebbise bildirimde bulunulur. Müteşebbisler geçerli bir mazeret bildirmek suretiyle habersiz kontrolün bir defaya mahsus ertelenmesini talep edebilir.

5.4.3.5 Numune ve analiz

BİOLAND analiz numunesinin alınması, gönderilmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesinin esaslarını **PR02-TLM01 Numune Alma Talimatı** ile belirlemiştir. Analiz amaçlı alınan yıllık örnek sayısı, yetkilendirilmiş kuruluşun kontrolü altındaki müteşebbislerin sayısının en az % 5'ini karşılar.

BİOLAND, organik üretim için izin verilmeyen ürünlerin kullanımının tespiti, organik üretim kuralları ile uygun olmayan üretim tekniklerinin tespiti, organik üretim için izin verilmeyen ürünlerle muhtemel bulaşmanın tespiti için analiz amaçlı örnek alır. Analiz amaçlı

alınan yıllık örnek sayısı, yetkilendirilmiş kuruluşun kontrolü altındaki müteşebbislerin sayısının en az % 5'ini (Organik Tarım Yönetmeliğinin 36. Maddesi (1.) fıkrasının ç) bendi) karşılar. Örneklerin ne zaman ve nereden alınacağı, alınış şekli **PR02-TLM01 Numune Alma Talimatı**na göre belirlenir. Talimatın hazırlanmasında; üretim, ürünün hazırlanması ve dağıtımını gibi organik tarımın aşamalarında organik tarım faaliyetinin; organik üretim kuralları ile uygun olmama riskinin genel değerlendirmesi dikkate alınmıştır. Alınan numuneler **PR02-FR01 Numune Alma Tutanağı Formu** ile kayıt altına alınır. Numuneler TS EN ISO/IEC 17025 Standardına göre akredite, **PR02 Taşeron Seçim Prosedürüne** göre seçilen ve **PR02-LS01 Onaylı Taşeron Laboratuvar Listesinde** yer alan laboratuvarlarda analiz ettirilir. Müteşebbisin BİOLAND' in sözleşmesi altında olan laboratuvarlar arasında seçim hakkı vardır.

5.4.3.6 Kontrolün raporlanması

Müteşebbis tarafından kayıt altına alınan bütün organik tarım faaliyetleri kontrol raporları için temel bilgi niteliğindedir.

Kontrol işlemi sırasında kontrolör, Organik faaliyet ve üretimin yapısına uygun olarak BİOLAND tarafından geliştirilmiş ve Bakanlıkça onaylanmış kontrol formlarını kullanır.

Kontrolör yürüttüğü kontrol çalışmasında Organik Tarım esaslarına aykırı düşen uygulamaları uygunsuzluk olarak değerlendirir. Buna göre;

a) Belgelerin eksikliği, düzensiz veya yanlış tutulmasının tespit edilmesi durumunda eksiklik ve aksaklıklar için **PR01-FR19 Müteşebbis Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Formu** düzenlenir ve müteşebbise verilir. Eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için 1 ay süre verilir. 1 ay sonra kontrol tekrarlanır. Eksikliklerin giderilmesi halinde sözleşme devam eder. Eksikliklerin giderilmemesi halinde **PR03 Yaptırım Prosedürüne** göre işlem yapılır. Müteşebbisin İtirazı halinde konu ile ilgili bilgi ve belgeler en geç 21 gün içinde Bakanlığa iletilir. Bakanlığın kararına itibar edilir.

b) Üretim, İşleme, Depolama, Etiketleme ve Pazarlama aşamalarında Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine aykırı uygulamaların saptanması durumu uygunsuzluk olarak değerlendirilir. Uygunsuzluk tespiti, belgelendirmenin askıya alınması (geçiş dönemine alma), sertifikanın geri çekilmesi ve iptalini gerektirebilir.

Kontrolör, yaptığı kontrole dair tespitlerini varsa uygunsuzluklar da dahil ilgili kontrol formuna kaydeder. Kontrolör kontrol formunda yer alan soruların cevaplarını bilgi, belge ve gözlem ile doğrular. Kontrolör tespit ettiği uygunsuzluk veya uygunsuzluklar için **PR01-FR19 Müteşebbis Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Formu** düzenler. Bu formu imza karşılığında müteşebbise bırakır. Kontrolör kontrol formundan / formlarından varsa uygunsuzluklar da dahil elde ettiği bilgileri **PR01-RP04 Organik Tarım Kontrol Değerlendirme Raporu** na işler. Kontrol Raporu, eki Kontrol Formu ve Organik Tarım Düzeltici Faaliyet Talep Formu müteşebbisin bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan organik tarım faaliyetlerinin kontrol sonuçlarını içerir.

5.4.3.7 Kapanış toplantısı

Kapanış toplantısına katılımlar **PR01-LS01 Kontrol Çalışmasına Katılanlar Listesi** ile kayıt altına alınır. Üretici grubunda Yönetimden bir üyenin veya Yönetim Temsilcisinin Sonuç toplantılarına katılması yeterlidir. Bireysel sertifikasyonda ise üretici/müteşebbis veya temsilcileri sonuç toplantılarına katılmalıdır.

Kontrolör kontrol sonuçlarını, varsa uygunsuzlukları; giderilmesi için verilen süreyi açıklar ve düzenlediği **PR01-FR19 Müteşebbis Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Formunu** karşılıklı imzalayarak bir nüshasını Müteşebbise bırakır. Uygunsuzlukların etkin olarak kapatılması için Müteşebbise 30 gün süre verilir.

5.4.4 Kontrolün sonuçlandırılması

Kontrol çalışmasında uygunsuzluk tespiti yok ise: Kontrolör, Kontrol Raporunu tamamlar; Kontrol Raporu, kontrol çalışmasına katılanlar listesi, kontrol listeleri, numune tutanağı vb. kayıtları kapsayan dosyayı en geç 7 gün içerisinde Belgelendirme sorumlusuna teslim eder.

Kontrol çalışmasında uygunsuzluk tespit edilmişse: Kontrolör, uygunsuzlukların etkin olarak kapatıldığına dair delillerin süresi içerisinde eline ulaşmasına müteakip kontrol raporunu tamamlar; kontrol çalışmalarına ait dokümanları kapsayan tamamlanmış dosyayı en geç 7 gün içerisinde Belgelendirme Sorumlusuna teslim eder.

Kontrol çalışmasında uygunsuzluk tespit edilmesi ve uygunsuzluklar süresi içinde kapatılmaması halinde: Kontrolör kontrol çalışması ile ilgili dosyayı Belgelendirme Sorumlusuna teslim eder. Bundan sonraki işlemler Belgelendirme Sorumlusu ve Sertifikar tarafından takip edilir. Bundan sonraki aşamalarda takip kontrolü söz konusu olur ise Kontrolör tekrar devreye girer.

5.4.5 Uygunsuzluklar ve yaptırımlar

5.4.5.1 Uygunsuzluklar ve yaptırımların belirlenmesi

BIOLAND organik tarım ürünlerinin belgelendirilmesinde, olası uygunsuzlukların değerlendirilmesi ve tespit edilen uygunsuzluklar için müteşebbislere uygulanacak yaptırımlar için 18.08.2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına ilişkin Yönetmelik Madde 42, (6) esaslarına göre işlem yürütür.

BIOLAND üretimin karakterine göre organik üretim için risk faktörlerini belirlemiş ve bu risklerin gözden geçirilmesi için kontrol formlarını düzenlemiştir. Kontrol formlarında kritik noktalardaki risklerin giderilmesi için müteşebbis tarafından yürütülen çalışmalar tespit edilmektedir. Kritik noktalara uyumsuzluk ise yine kontrol formlarında uygunsuzluk olarak değerlendirilir.

5.4.5.2 Düzeltici faaliyet ve delillerinin değerlendirilmesi

Kontrol sonrası açılan belgelerin düzensiz veya yanlış tutulmasından kaynaklanan uygunsuzlukların kapatılması müteşebbis tarafından yapılan düzeltmelerin doküman – fotoğraf- analiz raporu vs. şeklinde gönderilmesi ve bu delillerinin değerlendirmesi şeklinde yapılır. Kontrolde tespit edilen Önemli uygunsuzluklar için müteşebbis tarafından yürütülen düzeltici faaliyetlerin değerlendirilmesi takip denetimi şeklinde kontrolör tarafından gerçekleştirilir. Her iki halde de sonuçlar İlk kontrol sırasında o uygunsuzluk için

düzenlenmiş olan **PR01-RP04 Organik Tarım Kontrol Değerlendirme Raporu** ve eki **PR01-FR19 Müteşebbis Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Formuna** işlenir. Sunulan kanıtlar veya kontrol bulguları yeterli bulunursa düzeltici faaliyet tamamlanmış olur.

6. Gözden geçirme

Kontrolör kontrolü (değerlendirme) tamamlanmış müteşebbisin raporlarını içeren dosyayı Belgelendirme Sorumlusuna / Sertifikere teslim eder. TS EN ISO/IEC 17065:2012 Standardı gereği değerlendirmenin (kontrol) kontrolü yapmayan bir kişi tarafından gözden geçirilmesi gerektiğinden dosya Sertifikar tarafından gözden geçirilir.

Sertifikar:

- Dosyanın içeriğini kontrol eder ve varsa eksikleri tespit ederek ilgili kontrolörden talep eder.
- Gözden geçirmede Başvuru Formu da dahil belgelendirme sürecinde belgelendirme kararına kadar yapılan işlemler ve kayıtlar kontrol eder. **PR01-RP05 Kontrol Gözden Geçirme ve Sertifikasyon Raporunu** doldurur.

Sertifikar dosyada Kontrolörden kaynaklanan bir noksanlık tespit ederse bunların tamamlanması için geri bildirimde bulunur. Sertifikasyon kararı alınmadan önce varsa kontrol ile ilgili noksanlıkların tamamlanması gerekir.

7. Sertifikasyon kararı, sertifika ve sertifikanın yayımlanması

7.1 Sertifikasyon kararı

BIOLAND adına sertifika düzenleme yetkisi Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı' nca yetkilendirilmiş Sertifikere aittir. Sertifikar belgelendirme kararını veya belgelendirmenin reddi kararını **PR01-RP05 Kontrol Gözden Geçirme ve Sertifikasyon Raporu** ile doküman eder. Sertifikar belgelendirme kararını alırken aşağıda verilen dokümanları inceler ve doğruluklarını onaylar:

- Müracaat,
- Müteşebbis sözleşmesi,
- Kontrolör görevlendirme formu,
- Kontrol Planı,
- Kontrol Çalışmasına Katılanlar Listesi,
- Kontrol Raporları
- Kontrol Listeleri,
- İmzalı ve uygunsuzluk kapatma açıklamalarını da içeren uygunsuzluk formları(Var ise),
- Kalıntı Analizleri İçin Numune Alım Formu,
- Güncel ürün Kalıntı Analiz Raporları,
- **PR01-RP04 Organik Tarım Kontrol değerlendirme Raporu,**

7.2 Sertifika ve sertifikanın yayımlanması

Sertifikar kontrolün yapıldığı ve varsa düzeltici faaliyetlerin tamamlandığı tarihten itibaren 14 gün içerisinde sertifikasyon kararını verir.

Sertifikasyon (belgelendirme) bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu organik faaliyet yürütülen işletmenin, ürünün ve girdinin geldiği aşamanın belgelendirilmesidir

BİOLAND, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş ve şirketimiz bünyesinde çalışan Sertifikeler, kontrol biriminden gelen kontrol formunu (**PR01- FR08 Organik bitkisel üretim kontrol formu, PR01-FR09 Organik Ürünlerin İşlenmesi, Ambalajlanması, Etiketlenmesi, Depolanması, Taşınması Ve Pazarlanması Kontrol Formu, PR01-F10 Organik Hayvancılık (Kanatlı) Kontrol Formu ,PR01-FR11 Organik Hayvancılık (Büyükbaş - Küçükbaş) Kontrol Formu, PR01-FR12 Organik Arıcılık Kontrol Formlarını, PR01-FR13 Organik Doğadan Toplama Kontrol Formu**)ve kontrol raporunu(**PR01-RP01 Organik Bitkisel Üretim Kontrol Raporu – PR01-RP02 Organik Hayvancılık Kontrol Raporu – PR01-RP03 Organik Ürünlerin İşlenmesi, Ambalajlanması, Etiketlenmesi, Depolanması, Taşınması Ve Pazarlanması Kontrol Raporu**)ve her türlü belge ve bilgilerle birlikte tespitleri içeren belgeleri alır. Söz konusu belgeler organik tarım mevzuatı kapsamında inceler, uygun görmesi halinde sertifikasyon komitesine sunar.

BİOLAND Organik Tarım faaliyetlerinin belgelendirilmesinde 2 farklı sertifika düzenler. Sözleşme yapılan müteşebbise yapılacak ilk kontrole müteakip (varsa uygunsuzluklar giderildikten sonra) uygun görülmesi halinde **PR01-FR20 Organik Müteşebbis Sertifikası** düzenlenir. Yönetmelik hükümlerine uygun olarak üretilen ürünlere **PR01-FR21 Organik Ürün Sertifikası** düzenlenir. Ayrıca BİOLAND müteşebbislerinden gerekli bulunduğu hallerde (**PR01-FR21 EK-01 Organik Ürün Sertifikası Başvuru Formu)** talep eder.Bu sertifikalar, Yönetmeliğin Ek-11 'inde yer alan bilgileri içermektedir.

Sertifikalar, sertifikasyon kararını alan sertifikeler tarafından imzalanır.

BİOLAND tarafından yapılan gözetim (habersiz kontrol) çalışmaları, şikayetler vb nedenlerle müteşebbisin belgelendirme kapsamındaki faaliyetleri ve ürünlerinde organik tarım kurallarına riayetinde, belge kullanımının şartlarında herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmediği takdirde sertifikalar yayınlandığı tarihten itibaren 1 yıl süre ile geçerlidir.

Müteşebbis, organik tarım faaliyetleri (geçiş süreci şartları, organik üretim şartları) ve sertifikalı ürünleri ile ilgili bir değişiklik olması durumunda BİOLAND' i bilgilendirmekle yükümlüdür. Müteşebbis sertifikasyon kapsamının genişletilmesini veya daraltılmasını talep edebilir. Bu durumlarda ek kontrole ve/veya sertifikanın yeniden basılmasına Sertifikeler karar verir.

BİOLAND tarafından düzenlenen sertifikalar, 1 yıl süre ile geçerlidir. 1 yılsonunda Müteşebbis sözleşmesi yenilenir. Sözleşme yenilenmez ise kontrol ve sertifikasyon sonlanmış olur.

8. Belgelendirilmiş ürünlerin veri tabanı

BIOLAND, TS EN ISO/IEC 17065:2012 Standardına göre akreditasyonun bir gereği olarak belgelendirdiği üretici ve ürünlerle ilgili veri tabanı oluşturur. Talep edildiğinde bu bilgileri Akreditasyon Kuruluşunun istifadesine sunar. Bu amaçla Organik tarım belgelendirmede ürünün ve müşterinin tanımını içeren bilgileri **PR01-FR22 Belgelendirilmiş Organik Ürün Veri Tabanı formu'** nda kayıt altına almaktadır. Sözleşme imzalanan Müteşebbisler ve yayınlanan sertifikalar bu veri tabanına işlenir.

9 Kontrol ve sertifikasyonun sonlandırılması, daraltılması, askıya alınması veya iptali

9.1 Genel

Kontrol ve habersiz kontrollerde müteşebbis faaliyetlerinin, sözleşme şartlarından herhangi birisine veya sertifikasyon modeline bağlı olarak, kontrol formlarındaki kontrol noktaları ve uygunluk kriterlerine veya genel ifadesi ile Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Esaslarına uygunsuzluğunun tespiti durumunda müşteriye uygulanacak ceza ve yaptırımların neler olacağı **PR03 Yaptırım Prosedüründe** dokümante edilmiştir.

9.2 Uygulama

(Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Madde 42,

(6) Yetkilendirilmiş kuruluş tarafından müteşebbise uygulanacak yaptırımlar, aşağıdaki maddelere göre uygulanır.

a) Müteşebbis, bütün organik tarım faaliyetlerinin izlenebilirliği ile ilgili her türlü kayıtları tutmak ve denetim esnasında yetkilendirilmiş kuruluşa ibraz etmek zorundadır. Belgelerin düzensiz veya yanlış tutulması durumunda, yetkilendirilmiş kuruluşlar eksiklik ve aksaklıkları müteşebbislere ayrıntılı ve yazılı olarak bildirir. Yetkilendirilmiş kuruluş eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesi için müteşebbise bir ay süre tanır. Bu süre sonunda tekrar kontrol eder. Eksiklik giderilmiş ise sözleşme aynen devam eder. Aksi halde kalite el kitabında belirtilen yaptırımlar uygulanır. İtiraz halinde konu ile ilgili bilgi ve belgeler en geç 21 gün içinde Bakanlığa iletilir. Bakanlık gerekli incelemeleri yaptıktan sonra nihai kararını verir ve sonucu taraflara bildirir.

b) Üretim aşamasında bu Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaların saptanması halinde; organik tarım faaliyeti yapılan alanlar, hayvanlar, arılar ve su ürünleri geçiş sürecinde ise, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından süre uzatılır, tamamlamışsa tekrar geçiş sürecine geçirilir ve müteşebbise yazılı olarak bildirilir. Uzatılan süresi sonunda bu Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaları tekrarladığı tespit edilen müteşebbislerin sözleşmesi feshedilerek Bakanlığa bildirilir. İtiraz veya şikâyet halinde Bakanlık konu ile ilgili bilgi ve belgeleri ister ve inceleme başlatır. İnceleme neticesinde, müteşebbisin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaların kasıtlı olarak devam ettiğinin tespit edilmesi durumunda; Bakanlık müteşebbisi organik üretim yapma faaliyetinden beş yıl süre ile men eder ve tüm yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirir.

c) İşleme, ambalajlama, etiketleme, depolama, taşıma, pazarlama faaliyetlerinde bu Yönetmelik hükümlerini ihlal eden müteşebbisin ihlale kasıtlı olarak devam ettiği tespit edildiğinde, Bakanlık müteşebbisi organik tarım faaliyetinden beş yıl süre ile men eder ve tüm yetkilendirilmiş kuruluşlara bildirir).

9.2.1. Belgelerin düzensiz oluşu ve kayıtların yanlış tutulmasına bağlı uygunsuzluk tespiti

a) BİOLAND tarafından uygunsuzluk olarak değerlendirilen; belgelerin düzensiz oluşu ve/veya kayıtların yanlış tutulmasına dair denetim raporuna, uygunsuzluk formuna kaydedilmiş ve karşılıklı imza altına alınmış ve uygunsuzlukların giderilmesi için 30 günlük süre verilir. Bu süre içerisinde uygunsuzlukların giderildiğine dair kanıtlar yazılı belge olarak verilebilir. Sunulan kanıtların yeterli görülmesi halinde sözleşme devam eder. Ancak kanıtların sunulması için verilen süre içerisinde daha önceden düzenlenmiş bir sertifika varsa askıya alınır.

Askıya alma kısmi veya tüm olarak olabilir. Belgelendirmeyi engelleyici uygunsuzluk/ lar belgelendirme kapsamındaki alanların / ürünlerin bir kısmını ilgilendiriyorsa o alanlara/ürünlere münhasır “kısmi askıya alma” uygulanabilir. Müteşebbis Üretici Grubu ise ve kontrol çalışmalarında tespit edilen uygunsuzluk sözleşmeli üreticilerden tümünü değil de bir kısmını ilgilendiriyor ise sadece bunlar için askıya alma işlemi uygulanabilir.

b) Uygunsuzlukları giderdiğine dair kanıtları süresi içinde veremeyen müteşebbise 1 ay daha süre verilir. Ancak bu süre sonunda yerinde takip kontrolü programlanır. Takip kontrolü normal kontrolün tüm şartlarını kapsayacak şekilde gerçekleştirilir. Takip kontrolünde uygunsuzlukların giderildiğinin tespiti halinde askı işlemi sonlandırılıp Sertifikanın kullanımına izin verilir.

c) Takip kontrolünde uygunsuzlukların sürdürüldüğünün veya yeni uygunsuzlukların tespiti halinde sözleşme iptal edilir, sertifika geri alınır.

9.2.2 Üretim aşamasında Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaların tespiti.

a) BİOLAND tarafından Müteşebbis için yürütülen kontrol çalışmasında; Yönetmelik şartlarının yerine getirilmediği ve Yönetmelik hükümlerine aykırı uygulamaların olduğu tespit edilirse: organik tarım faaliyeti yapılan alanlar, hayvanlar, arılar ve su ürünleri geçiş sürecinde ise süreç başa alınır veya geçiş süreci uzatılır. Müteşebbise geçiş sürecinin şartları uygulanır.

b) Müteşebbis geçiş sürecini tamamlamışsa tekrar geçiş sürecine geçirilir ve geçiş sürecinin şartları uygulanır. Müteşebbisin sertifikası iptal edilir.

9.2.3 Bildirim

a) Kontrol ve Sertifikasyonun Sonlandırılması, Daraltılması, Askıya Alınması veya İptali işlemlerinde konu müteşebbise yazılı olarak bildirilir.

b) Sözleşmenin iptali Bakanlığa bildirilir

10 Sertifika ve logonun kullanılması, sertifikalı ürünlerin pazarlanması ve etiketlenmesi

Düzenlenmiş sertifika ve BİOLAND Logosunun kullanılma esasları **PR01-TLM01 Sertifika ve Logo Kullanım Talimatı** ile belirlenmiştir. Müşteri sözleşme imzalamakla ile Sertifika ve Logo kullanımı; Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 29, 30, 31, 32 Maddelerde de yer alan hususları kabul etmiş olur.

a) Yönetmelik hükümlerince üretilmiş ve bu Yönetmeliğin Ek-11'inin ikinci bölümünde yer alan ürün sertifikasına sahip olan organik hammadde ve/veya işlenmiş organik ürünler organik ürün olarak pazarlanır.

b) Müteşebbise İşlenmemiş ürünleri için toptan ürün sertifikası verilir. Her bir satışta satış miktarı ürün sertifika suretine müteşebbis tarafından derkenar düşümü yapılır ve imza altına alınır. Müteşebbis bu satış miktarını 7 gün içinde BİOLAND' e bildirir. BİOLAND stok takibi yapar.

c) İşlenmiş ürünlerde ürün sertifikası düzenlenir. İşlenmiş ürünlerde ürün el değiştirdiğinde yeni bir işleme tabi tutulmuyorsa ve etiket bilgileri değişmiyorsa tekrar sertifika düzenlenmez. Depolama, toptan pazarlama ve dağıtım yapan müteşebbislerin toptancıya ve perakendeciye satışlarında ürüne, mevcut ürün sertifikasının müteşebbis tarafından onaylı fotokopisi ile birlikte fatura ve sevk irsaliyesi eşlik eder. Ürün sertifikasının onaylı fotokopisi üzerine müteşebbis tarafından yapılan satış belgelerinin numarası yazılır ve onaylanır. Bu satış miktarı on beş gün içinde BİOLAND' e bildirilir. BİOLAND stok takibi yapar.

d) Organik ürünler, organik ürün olduğu açıkça belirtilerek satılır. Organik ürünlerin, konvansiyonel ürün ile karışmaması ve organik niteliğinin korunması organik ürün satışı yapan müteşebbisin yükümlülüğündedir.

e) BİOLAND, bir başka kuruluş tarafından sertifikalandırılmış İthal ürünleri; Kanun ve Yönetmeliğe uygunluğunu doğrulayabilmesi halinde yeniden sertifikalandırır. Bu durumda ithalatçı; Yönetmeliğin gerekli gördüğü tüm dokümanları BİOLAND' e ibraz eder.